

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПРОЯВУ АЛЕКСИТИМІЇ У ІНДИВІДА ВІД ЙОГО РІВНЯ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Актуальність дослідження теми формування алекситимії під впливом аспекту соціального інтелекту визначається високою соціальною значимістю виявлення розглянутої проблеми. Змінна тенденція у соціальних комунікативних процесів має великий вплив на індивіда. А також, необхідність його сприйняття та уміння до розпізнання психологічних особливостей (психічні стани, емоції, темперамент та таке інше) співрозмовника, оскільки рівень розвитку цих умінь і є головним фактором успішної соціальної адаптації індивіду.

Маємо зазначити, що уміння розрізнати прояви емоціонального рівня є загальним фактором сприйняття «норми» функціонування соціальної взаємодії двох чи більше індивідів. Безумовно, емоції є одним з факторів еволюції людини та має сигнальну та регулятивну функції, які формують ставлення до дійсності та спонукають до знань, праці, вчинків використовуючи попередній досвід людини для виявлення «позитивного» чи «негативного» результату дії.

Але, якщо індивід не вміє розрізнати свої емоції під впливом патології головного мозку, психічним захворюванням, або має досвід переживання сильного психічного стресу виникає своєрідний захист, який у 1973 році Пітер Сіфнес класифікував як «Алекситимія», що буквально має означення «без слів для почуттів».

Слід зазначити, що до загальних знань поняття «алекситимія» великий внесок внесли такі вчені як П. Сіфнеос, Дж. Немиах, Н. Семенова, И. Коростелова, В. Ротентберг, Х. Кріслал, В. Ніколаєва, В. Провоторов, Н. Потапова, Р. Грехов, Г. Сулійманова, Є. Адамович, Н. Гаранян, П. Сіфнеос, С. Кулакова, П. Сергєєнкова, О. Столярчук, О. Коханова, О. Пасека, Р. Апфель, Н. Гаранян, В. Ніколаєв, М. Люмлей, В. Де Гучт, Б. Фишер, В. Хейсер, Дж. Тейлор, Р. Стетнер та інші.

Отже, людина яка має алекситимічний прояв не може розуміти та виражати свої емоції, та у неї не має уяви щодо ідентифікації емоцій іншої людини також. Можемо уявити, що індивіду алекситимічного типу складніше адаптуватися у соціумі, а також знаходити стабільні взаємовідносини різного рівня взаємодії. Постійне несвідоме накоплення емоцій та відсутність змоги їх вираження призводить до психосоматичних захворювань, а також до різних хімічних залежностей.

Свідомість людини алекситимічного типу спрямована на постійний аналіз та міркування щодо емоцій, можливих реакцій та поведінки іншого індивіду – можливість успіху у соціальній взаємодії.

Поняття соціального інтелекту має розуміння щодо саме міжособистісних взаємовідносин. Це пізнавальна здатність, яка може формуватися у процесі соціальної реалізації людини та впливати на інших маючи сенситивні здібності.

Поняття соціального інтелекту досліджувалась у роботах: Ф. Вернона, Г. Оллпорту, О.Канта, Г. Айзенка, Дж. Гільфорда, Р. Стернберга, Ю. Ємельянова, В. Куніциної, А. Южаніної, Г. Герднера, О. Джона, К.Космітський, Д. Векслера, Е. Торндайка, М. Бобневої, Д. Ушакова, Д. Люсіна, Т. Філіповська, А. Брудний, Л. Фатихова, А. Харисова, И. Кудинова, І. Вотчина, О. Луньова, О. Шилова, Н. Князева, А. Іванова, Н. Хамфрі та інші.

Соціальна взаємодія індивід з навколишнім світом формується ще у дитинстві. Належність до соціальної групи сформовані у дитині ще на генетичному рівні. Головним продуктом взаємодії соціальної та біологічної адаптації людини протягом усього життя слід вважати емоції, та виділяти їх як «переживання соціальних зв'язків». Маючи це на увазі, можливо створити гіпотезу згідно з якою: ситуація у якій людині малого віку під впливом соціальними, або моральними принципами забороняють у повній мірі виражати свої емоції. Блокують їх вихід, «навчаючи» людини тим самим не сприймати їх - у дорослому віці людина маючи такий досвід, з великою вірогідністю не матиме розуміння щодо класифікації та виокремлення своїх почуттів, а також не маючи уявлення, згідно якого індивід має ускладнення щодо класифікації емоційних проявів іншої людини.

Саме тому, розуміння концепції проблематики, а саме перелік наукових знань згідно з яких алекситиміки мають складніше адаптуватися у соціумі, а також знаходити стабільні взаємовідносини різного рівня взаємодії з іншими людьми.

Отже, маючи на увазі це, можливість розробки адаптивного тренінгу для перевірки можливості навчання соціального та емоційного інтелекту людини з алекситимічним типом сприйняття має свою актуальність.